

KINH NGHIỆM LẬP PHÁP TRÊN THẾ GIỚI VỀ XỬ LÝ HÀNH VI LÀM GIÀU BẤT CHÍNH VÀ NHỮNG ĐỀ XUẤT CHO VIỆT NAM

ĐÀO LỆ THU *

Tóm tắt: Bài viết cung cấp những kinh nghiệm lập pháp của nước ngoài về xử lý hành vi làm giàu bất chính qua việc phân tích sâu những xu thế về lập pháp trong xử lý hành vi này trên thế giới nói chung và hình thức cũng như nội dung quy định pháp luật cụ thể của một số quốc gia. Từ những bài học kinh nghiệm đó, bài viết đưa ra một số đề xuất cụ thể về tội phạm hoá hành vi làm giàu bất chính và hành vi có liên quan, đồng thời đề xuất việc quy định phương thức tịch thu tài sản bất chính không trên cơ sở kết án cùng cơ chế pháp lý để thực hiện phương thức này trong bối cảnh Việt Nam.

Từ khoá: Làm giàu bất chính; tội phạm hoá; tịch thu tài sản; nghĩa vụ chứng minh; không qua kết án

Nhận bài: 15/9/2021

Hoàn thành biên tập: 28/3/2022

Duyệt đăng: 28/3/2022

INTERNATIONAL LAW-MAKING EXPERIENCE IN HANDLING UNJUST ENRICHMENT AND RECOMMENDATIONS FOR VIETNAM

Abstract: The article provides insight into international law-making experience in handling unjust enrichment through comprehensive analysis of different legislative approaches around the world, as well as the forms and contents of related regulations in some selected countries. Based on these lessons, the author makes some specific recommendations regarding the criminalization of unjust enrichment and related activities, as well as suggesting the introduction of rules on non-convicted confiscation and the enforcement mechanism for such rules in the context of Vietnam.

Keywords: Unjust enrichment; criminalization; assets forfeiture; burden of proof; non-convicted

Received: Sept 15th, 2021; Editing completed: Mar 28th, 2022; Accepted for publication: Mar 28th, 2022

1. Xu thế chung về lập pháp trong xử lý hành vi làm giàu bất chính

“Làm giàu bất chính” theo nghĩa rộng là việc thụ hưởng sự giàu có hay gia tăng tài sản với một lượng (đáng kể) nhất định của bất kì người nào mà không phù hợp với thu nhập hợp pháp của họ, hay nói cách khác, họ không lí giải được nguồn gốc hợp pháp của tài sản đó¹. Thực chất nguồn gốc hay cách

thức tạo ra các tài sản đó là việc thực hiện những hành vi bất hợp pháp. Ở góc nhìn hẹp hơn, Công ước của Liên hợp quốc về chống tham nhũng (the United Nations Convention Against Corruption - UNCAC) quan niệm làm giàu bất chính là việc tài sản của công chức tăng lên đáng kể so với thu nhập hợp

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội

E-mail: daoletu@hlu.edu.vn

Lindy Muzila, Michelle Morale, Marianne Mathias, Tammar Berger, *On the Take - Criminalizing Illicit Enrichment to Fight Corruption*, © World Bank,

2012, tr. 11, <https://documents1.worldbank.org/curated/en/958781468339641204/pdf/On-the-take-criminalizing-illicit-enrichment-to-fight-corruption.pdf>, truy cập 23/6/2021; hoặc trong bài: “Andrew Dornbierer’s quick guide to illicit enrichment (updated)”, <https://baselgovernance.org/blog/andrew-dornbierers-quick-guide-illicit-enrichment-updated>, truy cập 23/6/2021.